

БЕЛАРУСКІ ДЗЯРЖАЎНЫ ЎНІВЕРСІТЭТ

ФІЛАЛАГІЧНЫ ФАКУЛЬТЭТ

Кафедра беларускага мовазнаўства

Анатацыя да дыпломнай работы

**УТВАРЭННЕ ДЗЕЯСЛОВАЎ
ЗАКОНЧАНАГА / НЕЗАКОНЧАНАГА ТРЫВАННЯ
Ў СУЧАСНАЙ БЕЛАРУСКАЙ МОВЕ**

ВАРАХАВА Юлія Аляксандраўна

Навуковы кіраўнік :

кандыдат філалагічных навук,

дацэнт З. І. Бадзевіч

Мінск, 2019

РЭФЕРАТ

Дыпломная работа – 190 старонак, асноўны тэкст – 54 старонкі, 52 выкарыстаныя крыніцы.

Ключавыя словы: *катэгорыя трывання, спосаб утварэння, прэфіксацыя, суфіксацыя, постфіксацыя, матываванае слова (вытворнае слова), матывавальнае слова (утваральнае слова), дзеясловы, словаўтваральны тып, прадуктыўнасць, марфаналагічныя змены.*

Аб’ект даследавання: вытворныя дзеясловы закончанага, незакончанага трывання ў сучаснай беларускай мове.

Мэта даследавання: словаўтваральная характарыстыка катэгорыі трывання дзеяслова ў сучаснай беларускай мове.

Метады даследавання: апісальны метады, параўнальны метады, элементы колькаснага падліку.

Навуковая навізна і значнасць атрыманых вынікаў заключаецца ў тым, што быў устаноўлены корпус словаўтваральных спосабаў, якія ўжываюцца ў сістэме ўтварэння дзеясловаў закончанага / незакончанага трывання, праведзена дыферэнцыяцыя іх семантыкі, ахарактарызаваны адпаведныя словаўтваральныя тыпы дзеясловаў, устаноўлена (па магчымасці) ступень іх прадуктыўнасці і асаблівасці функцыянавання.

Практычная значнасць атрыманых вынікаў: матэрыял можа быць выкарыстаны пры распрацоўцы вучэбных і метадычных дапаможнікаў па беларускай мове, падрыхтоўцы спецкурсаў, факультатыўных заняткаў, у лексікаграфічнай практыцы пры складанні словаўтваральных і марфемных слоўнікаў.

Галіна прымянення: мовазнаўства, лексікалогія, марфеміка, марфаналогія, словаўтварэнне, стылістыка, культура маўлення.

Дыпломная работа выканана аднаасобна і самастойна.

РЕФЕРАТ

Дипломная работа – 190 страниц, основной текст – 54 страницы, 52 использованных источников.

Ключевые слова: *категория вида, способ образования, префиксация, суффиксация, постфиксация, мотивированное слово (производное слово), мотивирующее слово (образующее слово), глаголы, словообразовательный тип, продуктивность, морфонологические изменения.*

Объект исследования: производные глаголы совершенного / несовершенного вида в современном белорусском языке.

Цель исследования: словообразовательная характеристика категории вида глагола в современном белорусском языке.

Методы исследования: описательный метод, сравнительный метод, элементы количественного подсчета.

Научная новизна и значимость полученных результатов заключается в том, что был установлен корпус словообразовательных способов, употребляемых в системе образования глаголов совершенного / несовершенного вида, проведена дифференциация их семантики, охарактеризованы соответствующие словообразовательные типы глаголов, установлена (по возможности) степень их продуктивности и особенности функционирования.

Практическая значимость полученных результатов: материал может быть использован при разработке учебных и методических пособий по белорусскому языку, подготовке спецкурсов, факультативных занятий, в лексикографической практике при составлении словообразовательных и морфемных словарей.

Области применения: языкознание, лексикология, морфемика, морфонология, словообразование, стилистика, культура речи.

Дипломная работа выполнена единолично и самостоятельно.

ABSTRACT

Graduation work – 190 pages, the main text – 54 pages, 52 sources used.

Key words: *category, method of education, prefixation, suffixation, postfixation, reasoned word (the derived word), a motivating word (forming a word), verbs, word-formation type, productivity, morphonological changes.*

The object of the research: derivative verbs of perfect / imperfect form in the modern Belarusian language.

The subject of the research: word-formation characteristics of the category of the verb in the modern Belarusian language.

Research methods: descriptive method, comparative method, elements of quantitative calculation.

Scientific novelty and the significance of the received results is that the corpus of word-formative methods used in the verb formation system was established perfect / imperfect verbs, their semantics were differentiated, the corresponding word-formative types of verbs were characterized, the degree of their productivity and peculiarities of functioning were established (if possible).

The practical significance of the received results: the material can be used in the development of educational and methodological manuals on the language, the preparation of special courses, extracurricular activities, in lexicographical practice in the preparation of word-formation and morphemic dictionaries.

Scope of application: linguistics, lexicology, morphemics, morphonology, word formation, style, culture of speech.

The thesis work is performed individually and independently.